

Stelian Țurlea

Fă-ți patul și dormi!

Copyright © Stelian Țurlea

Copyright © TRITONIC 2018 pentru ediția prezentă.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

TRITONIC

Str. Coacăzelor nr. 5, București

e-mail: editura@triton.ro

www.triton.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ȚURLEA, STELIAN

Fă-ți patul și dormi! : roman / Stelian Țurlea. – București: Tritonic Books, 2018

ISBN: 978-606-749-312-2

821.135.1

Coperta: ALEXANDRA BARDAN

Editor: BOGDAN HRIB

Comanda nr. 259/decembrie 2017

Bun de tipar: decembrie 2017

Tipărit în România

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Stelian Țurlea

FĂ-ȚI PATUL ȘI DORMI!

roman

Ediția a doua, revăzută



Cine și-ar fi închipuit că atâtea întâmplări aiurea se pot petrece pornind de la o prăpădită de minge? Nu știu ce e mai bine: să blestem clipa aia sau să fiu filosof și să-mi spun că asta mi-e soarta, putea fi și mai rău și la o adică am învățat și eu ceva de la viață. Cel ce pierde drumul e bucuros de cărare. Dar parcă nu mă-ndemn spre cărare, tot mai bun mi-ar fi drumul. Om trăi și-om vedea.

Eram cătrănit cât cuprinde. Nici nu mă miră, cu câte belele plouase pe capul meu. Ieșisem de la munca aia afurisită și nu-mi venea să mă duc spre casă. Nu-mi venea să fac nimic. Dacă aș fi avut minte, cum îmi spuneau câțiva de care nu reușea să se prindă nimic ca lumea, aș fi mers cu ei la prima crâșmă să radem niște beri sau să mai sugem o votcă până ne tâmpea căldura și nu mai știam drumul spre casă. N-aveam însă mintea cerută de ei și preferam să-mi spună că-s zgârie-brânză și nu mă îndur să arunc banu ca boieru pe tejghea. Pricepusem că și dacă mergeam, tot aia spuneau. Nu eram de-al lor. Mă puteam duce frumușel acasă, să mă culc sau să deschid o carte. Numai că asta mă speria mai mult ca orice, aproape că tremuram chiar și la gândul să iau de la capăt toate calculele alea afurisite care ar fi trebuit să mă apropie de taina de a construi avioane. Mă săturasem până peste cap și începusem să cred că nu-i la mijloc nicio taină sau că eu n-am s-o

aflu vreodată și nu mă duce capul nici măcar să înjgheb o bicicletă din câteva fiare. Nu poate fi gând mai îngrozitor decât ăsta, te roade și îți spui că mai bine s-ar sfârși mâine lumea. Nu mă puteam duce acasă cu morcovu ăsta cât paru atârându-mi de mutră și s-o las pe biata maică-mea să-și frece în neștire mâinile, neîndrăznind să mă întrebe ce s-a întâmplat. Am și eu o demnitate, naibii, și n-o să tot arunc povara mea pe umerii bătrânilor. Dar trebuia să pierd vremea, cum-ne-cum, până se lăsa întunericul.

M-am oprit să casc gura cum băteau mingea pe maida-nul ăla amenajat. Alergau, chiuiau și se-njurau când nu le ieșea câte-o figură, de parcă ar fi jucat pe bani și nu de plăcere. O dată a ajuns mingea la marginea de unde îi priveam și le-am trimis-o înapoi ca un maestru, dar nu s-au arătat impresionați. S-au fugărit mai departe, chiuind, au băgat vreo două goluri într-una din porți și pe urmă iar a scăpat unul mingea spre mine. De data asta nici măcar n-am mai oprit-o, le-am trimis-o îndărăt dintr-o bucată exact în picioarele unuia căruia nu-i mai rămânea decât s-o vâre în plasă. Că n-a făcut-o, nu-i vina mea. Ai de scriu în ziarele de sport ar fi spus că mi-a ieșit un *asist*, adică eram aproape cel mai bun. Așa mi-am găsit beleaua.

A venit la mine un tip mai puriu, îmbrăcat într-un trening jerpelit cu 'jdemii de inscripții pe piept și pe pulpe.

— Cum te cheamă, băiatu? mi-a zis din colțul buzelor, scuipând vorbele ca pe niște pietricele.

N-avea rost să mă întorc să văd cu cine vorbește, știam că nu-s decât eu în marginea aia. Mi-era și prea lehamite să-i zic să-și țină boii acasă, că nu-s băiatu lui. Să nu mă iau în bețe cu nimeni, i-am răspuns.

— Nu vrei să încerci și tu? Ce zici dacă te iau în echipă?

Nu știam ce să zic și mă uitam la el într-o dungă. O fi crezut că-s gata să cad în fund de bucurie. M-a prevenit grijuliu, să nu cumva să cred că am prins vreun sfânt de picior:

— O să ai de tras și nu rămâi decât dacă m-ascuți și muncești pe brânci.

A dat să plece, s-a răzgândit și s-a întors să mai arunce câteva pietricele:

— În rest, am să mă ocup eu de toate. Treci la treabă.

Tăcerea mea pe el l-a dat gata și pe mine m-a captușit cu un viitor de aur.

Toți tipii ăia care băteau maidanul, nu mai vârstnici decât mine, urmau să formeze echipa de fotbal a uzinei. Iar cu asta nu era de glumit.

* * *

De nu știu câte decenii echipa asta fusese mândria tuturor, se bucura întreg orașul, de parcă toți se născuseră pe terenul de fotbal. Când mi s-a răs în nas că n-am habar de gloria trecută care ar trebui să-mi fie mereu îndemn și călăuză, am început să întreb în dreapta și-n stânga. Firește, cu discreție. Dar toată lumea vorbea de o epocă de aur fără să știe în ce consta sau când fusese. Mai mare dragul! Se povesteau isprăvi faimoase, toate din vremuri netrăite de vreunul, prin urmare atât de îndepărtate că nici nu puteau fi cuprinse în vreun păienjeniș al timpului, ci erau pur și simplu fărâme de fantome care pluteau din gură în gură, amețindu-i și uimindu-i pe toți. Preistoria și nimic mai mult. Singurul în stare să-mi spună povestea a fost moș Nibi, pe care abia îl cunoscusem. Fără el aș fi azi mai sărac.

Echipa asta apăruse la începutul secolului, printre primele din țară. Unii chiar se încăpățâneau să susțină că fusese prima

și să nu mai umblăm cu șopârla că ne-ar fi luat-o alții înainte. Cu atâția englezi și olandezi care lucrau la rafinăriile de petrol, nici nu e de mirare. Iar maidane erau destule. Puștanii care priveau uluiți cum alergau după o minge de piele domnii ăia în toată firea, cu veste și ciorapi vărğați, s-au înfierbântat repede, deși a trecut timp până au înțeles regulile. Costumația jucătorilor era de tot hazul, aduceau mai mult cu jocheii. Curând au început să joace și puștanii și echipa și-a dat un nume românesc, „Rahova”. Multă vreme avea să fie în frunte, va câștiga chiar și campionate ce arătau altfel decât astăzi. Vremurile de aur nu pot semăna cu zilele noastre prăpădite, că d-aia-s vremuri de aur!

Numai că, peste ani și ani, fie ăia buni ieșiseră la pensie sau dăduseră în primire ca tot omu, fie se leneviseră cei mai mulți și haleau paraua gloriei apuse, fapt e că echipa a început să se dea de-a berbeleacul până a dispărut și din cea mai prăpădită divizie. Ți-era rușine să te mai gândești la ea. Tristețea se întinsese ca o molimă. Deliberau și puneau țara la cale, dar nu puteau pricepe cum de-au ajuns de rușinea lumii. Cum nu e nimeni în stare să pună ordine. Cum cresc ciulini și scaieți pe pășunile glorioase. Cum toate necazurile s-au adunat numai în ograda lor. Cei mai mulți se târau grupuri-grupuri prin parcuri cu câte un radio nu mai mare de-o palmă lipit de ureche, ascultând transmisii de pe stadioanele unor orașele în care abia de găseai o mână de oameni în afara jucătorilor și rudelor lor. Mai mare rușinea! Se întâmpla chiar să apară vreunul din ăia în piața orașului, cu ARO-ul încărcat cu legume și pepeni, gata să strige că el nu lasă din preț pentru niște sărăntoci care nici echipă de fotbal n-au. Și oamenii mei înghițeau și s-ar fi ascuns sub pământ de rușine. Unora le era atât de ciudă, încât ziceau că trebuie să se pună

și alt fel de ordine și să nu le mai dea voie să vină în piață tuturor pricopsiților de pe alte meleaguri, că doar avem și noi legumicultorii noștri care suferă de concurența neloială. Ba chiar se și grăbiră să întocmească un memoriu către primar. L-au rupt când s-a sumețit spre ei o masă de femei întrecându-se în vocalize și strigând că tinerilor ăstora besmetici nu le e gândul decât la distracții, dar întorși acasă vor mâncarea gata și felurită, fără să le pese cum se dau ele de ceasul morții să facă rost de una sau de alta, și că dacă nu fac praf hârtia aia către primar or să joace ele tontoroiu cu ei pe care stadion or vrea. ăia cu ARO își aranjau mai departe marfa lor scumpă, făcându-se că nu pricep nimic și că nu le pasă de dezbaterile democratice din orașul nostru, de parcă nu ei le-ar fi stârnit. Dar afrontul era afront și nu putea fi înghițit chiar așa, ca un hap contra durerilor de cap. Mocnea răzbunarea, deși nimeni nu-și putea imagina cum și mai ales când vom dansa și noi pe mormântul ălora. Nu se mai putea accepta ca numai găina vecinului să fie mai grasă.

Până când câțiva microbiști, înnebuniți dacă nu-și pierd duminicile strigând la mâna de jucători de pe gazon până le crește tensiunea și dau de lucru doctorilor de inimă, l-au somat pe directorul cel mare al uzinei celei mai mari să schimbe macazu și să pună el ordine. În fond, nu sunt în stare să țină ei cu munca lor de frunțași pe ramură și pe țară cinșpe-două de inși care să nu facă altceva decât să bată mingea până vor deveni spaima tuturor, spre bucuria lor? Nu se gândește nimeni cu cât spor se va lucra în toate zilele de după victoriile alea dorite ca vinul nou și pastrama cu mămăliguță când dă să ruginească frunza? Câte noi succese nu vor avea și ei în muncă? Cum se va răspândi mulțumirea în toate casele? Cum va renaște orașul tot și n-o să mai fi nevoit să-ți duci plozii la muzeu să

afle despre vremurile de aur ale sportului? Directorul nu i-a lăsat să mai trângăne mult și nici să pună întrebări pe care și le pusese și el de multe ori, ba chiar în ședințe largite și în discuțiile cu ai mai mari și cu primarul. Le-a zis doar: Băieți, ce vreți voi, vreau și eu! Vorba asta de duh a circulat apoi ca un balsam în toată suflarea bărbătească, au învățat-o pe dinafară copiii de școală, șoimii patriei și bătrânii, iar unii au propus să-i ridice directorului, în semn de recunoștință, o statuie la intrarea stadionului. Alții au sărit că pripeala nu-i bună, că mâine-poimâine directorul ăsta ajunge ministru și-o să vrea să-i muți statuia în centrul orașului sau vine altul și zice s-o dai jos și că mai bine ar fi fost ca, la început, să se transforme vorbele lui în deviza tuturor și să fie scrise cu litere cât roata carului deasupra porții stadionului. Găsiseră chiar și un pictor de icoane pe lemn, gata să vopsească literele cât mai strălucitor cu puțință, dar nu s-au înțeles asupra prețului. Alții ziceau că ăla nu găsisese decât vopsea neagră și nu se cădea să scrie un îndemn atât de generos cu litere de doliu.

Între timp, directorul a chemat un antrenor vestit, i-a pus un sac de bani în brațe și i-a cerut să scoată de unde-o ști o echipă. Dar nu în anul 2000! Până în anul 2000 mâncai o sută de mii de pâini, așa că era timp berechet să câștigi și-un campionat! Tipii care își dădeau sufletul pe maidanul ăla se strânseseră acolo a cinșpea oară să-i cearnă privirea expertă a bătrânului antrenor care nici măcar nu era bătrân.

Pe mine nu mă adusese acolo decât ghinionul.

* * *

Când nenorocirea doarme, ferește-te s-o deștepți. Eu uitasem asta. Ori poate ceva ca o boare ce plutea în aer îmi luase și mie mințile.

Ajungi să întâlnești câteodată unii oameni la locul lor, așezați și văzându-și de drum și nici nu-ți închipui cum îți schimbă viața, pe nesimțite. Uneori îi și crezi prieteni. De hoții din casă nu te mai poți feri. Când te trezești cu pocinogugata, n-ai cum să mai întorci.

Autorul ăla, de pildă, Stelian Țurlea, credeam că mi-e prieten. M-am învățat minte acum, să am mai multă grijă cu autorii ăștia și să nu mai povestesc atâtea, că mă află toată lumea. I-am zis câte ni s-au întâmplat în povestea aia la mare, mie, Baronului și lui Vladian și el s-a pus să scrie o carte, în care cică eu aș povesti totul. Aiurea! Multe chestii le-a inventat el, că nu mă mai recunoșteam! Și i-a dat poveștii și titlul ăla trăsnet *Pavana în peisaj marin*. Cine să-ți cumpere o carte cu titlul ăsta? Pe urmă mi-a făcut capul calendar cu o întreagă teorie legată de titlu. Pavana cică-i un dans vechi spaniol, cântat la instrumente diverse, chitare și-alte de-alea; or, aveam și noi o chitară. Pe urmă, cică-i un dans lent, ritual, mai degrabă funebru, oricum ceva de genul ăsta, adică țintind spre sau referindu-se la o schimbare profundă, la o trecere dintr-o stare în alta; noi, zicea el, eram pe muchie de cuțit între adolescență și nu mai știu ce, iar săptămânile alea două-trei la mare, când am trecut prin 'jdemii de isprăvi, ne-ar fi schimbat și maturizat. Și la sfârșit mi-a mai trântit și chestia aia că unii mai citiți se vor gândi la *Pavana pentru infanta defunctă* și că și asta are o legătură subtilă cu cartea lui. Mă uitam la el belaliu și-mi ziceam în sinea mea: să turuie cât poștește că nu mă costă nimic. Cine să-l creadă și să gândească la toate alea, când cartea încă nu fusese citită?

De asta acum m-am gândit să-mi iau singur soarta în mâini și să nu mă mai las la imaginația altuia. Mă mai trezesc că Stelian Țurlea ăsta iar scrie vreo carte cum i se năzare lui și-i

mai trânteste și un titlu de se uită la mine într-o dungă, o lună de zile, tot orașul. Unul cască gura și altul înghite.

Dar autorul ăsta scria doar despre ce-i spusese eu. Antrenorul nici măcar nu asculta, îmi spunea el mie. Putea fi oricare altul, nu cred că s-ar fi petrecut atâtea. Fotbal mi-a trebuit? Ca în proverbul acela că aveam o potcoavă și-mi mai trebuiau trei și calul.

* * *

Îl chema Dosescu. Am aflat târziu. Toți îi spuneau nea Gică. Sau nea Gicuță. Ai cu multă carte știau o groază de povești despre el. Fusese spaima tuturor fotbaliștilor din care scotea fără milă tot untu. Câștigase mai demult un campionat sau două, după care s-a certat cu nușce ștab ce simțea că pleznește dacă nu dă și el niște sfaturi care să devină literă de evanghelie. Nea Gicuță i-a râs în nas, zicând că totul e-o prostie, nu-nveți calu bătrân să meargă-n buiestru și și-a dat demisia. Și găina oarbă nimerește câte-un grăunte. Unii care nu văd decât comploturi și învârteli în orice o țineau una și bună că ștabul i-a zis verde-n față să-și caute de lucru prin alte părți. Fapt e că nea Gicuță a făcut multe echipe faimoase, pe unele le-a distrus, nu se mai pricepea nimic, cum de o dată îi merge într-un fel și altă dată pe dos. Dar steaua lui n-a apus, ba chiar strălucea atât de intens că mulți se călăuzeau după ea, de parcă am trăi în Betleemul vechi. Ai bătrâni tot aminteau isprăvile lui faimoase. Cei tineri tremurau de emoție când mergeau să-i ceară un sfat. Ziariștii tăbărau pe el cerșindu-i interviuri, rugându-l să-și spună părerea despre orice, dopaj, starea terenurilor, moda mini, cutremurul din Guatemala, alegerile pentru Comitetul Olimpic, zborul navelor spațiale și benzina poluantă, de parcă nea Gicuță ar fi fost Larousse-ul

în douăsprezece volume pe picioare! Bietul om răspundea și el cum putea, se întorcea la băieții lui care se blazau după o vreme și se dădeau de-a berbeleacul cât ai clipi, nea Gicuță îi lăsa în zeama lor de lene, lua alții, îi făcea și p-ăștia celebri și iar tăbărau ziariștii, hai să auzim ce mai crede nea Gicuță despre starea terenurilor, moda maxi, campionatele mondiale, invazia de lăcuste din Africa, navele spațiale, expedițiile la poli și câte și mai câte. Cu o viață atât de palpitantă, azi aici, mâine-n Caracal, cum să te plictisești?

Era o plăcere să-l vezi la lucru. Un cap rotund, nas cârn, borcânat, de parcă l-ar fi bătut un cartier întreg când era prichindel, ochi mici care jucau tot timpul, pleșuv, cu sprâncene galbene și câte un fir de păr ici-colo în bărbie. Gura părea o tăietură de lamă, așezată perfect orizontal sub nas. Ai fi putut jura că omul ăsta n-a avut niciodată buze. Toată fața lui părea o mască de cauciuc, flască, neîntinsă prea bine peste niște trăsături omenești. Întotdeauna îmi venea să mă apropiu de el și să-l trag de obraji, să smulg cauciucul și să descopăr ce-i dedesubt. M-am surprins uitându-mă atent la ceafa lui să văd unde e linia aceea de margine a măștii închipuite de mine. Sau rămâneam prostit uitându-mă la tăietura de lamă prin care scuipa vorbele ca pe niște pietricele, până zbiera la mine:

— Bă, Popeye, iar îți umblă mintea cu sorcova? Treci la treabă!

Doar nu era să-i spun la ce mă gândisem.

Ne strângea în rând, ne spunea ce aveam de făcut, sau cum zicea el că e mai bine, după care treceam la condiție fizică până ni se ura și el tot arunca pietricelele: hai băieți, hai băieți, din când în când schimbând placa cu câte un: gura! să n-aud o vorbă! deși nimănui nu-i ardea să facă filosofie. Bărbierul învață meserie pe capul proștilor. Când simțea că se

apropie ceasul să ne comandăm sicriile, ne lăsa să ne tăvălim vreo cinci minute pe iarbă, apoi treceam la joc, alte figuri, fente, centrări, driblinguri, întreg tacâmul și, în sfârșit, o partidă în timpul căreia îndemnurile lui drăgălașe ne arătau câte cuvinte frumoase învățase pe toate meleagurile fericite să-l primească.

* * *

M-am dezbrăcat cum mi-a zis nea Gicuță, pe care încă nu știam că-l cheamă nea Gicuță, am căpătat niște pantofi de joc și-am început să alerg și eu după mingi.

Cine cade în gărlă, de ploaie nu se mai ferește. N-a trecut mult și zbieram și eu la rând cu toți la ăia care aveau mingea să-i dea drumul că doar nu li se lipise de picior.

Nădușeam și nu-mi păsa.

Cădeam și puneam și eu piedici.

Mi-a mai reușit un *asist*, nimereală curată.

Zbiera unul să nu dăm la gioale și-i spuneam să-și dea muzicuța la reparat și să piardă bonul. Aveam energie cât șapte, dar nici ceilalți nu păreau epuizați și nimeni nu pleca steagul. Sărea în ochi că dintre noi o să scoată o echipă pe bune și numai gândul ăsta ne făcea să zburdăm ca Mighty Mouse.

Când m-a lovit unul cu sete la țurloaie, uitasem că sfada și gâlceava aduc nenorociri. M-am trântit pe-o parte, simțind că leșin, incapabil să-l întreb pe unde locuiește maică-sa ori să-i amintesc că toată fiara-și are lupul ei. Cred că am zăcut o sută de ani până să-mi revină sângele în obraz și să am curajul să mai calc cu piciorul ăla vizibil pedepsit pentru șapte vieți. Nu știam ce mă așteaptă și că tăvăleala de-acum nu era decât floare la ureche. Ca un avertisment că am să sfârșesc la

vremea cuvenită, ce se apropia în marș triumfal, pe un pat de spital, plângându-mi de milă.

* * *

Am ajuns acasă târziu. Destul de stors. Nu voiam decât să mă trântesc pe pat și să-nchid ochii. Noroc că nu m-a întrebat nimeni nimic. Nici n-aș fi spus, doar nu era să divulg un secret, să nu iasă ca lumea până la urmă și să-mi rădă toți în nas. Când aveau să se mai lămurească lucrurile, nicio grijă, o să-mi fac eu reclamă. Parcă nu știți că Popeye are și el o personalitate?!

Cine nu mă cunoaște ar trebui să citească aventurile alea pe care le-am avut eu, Baronu și Vladian la mare și se va lămurii. Acuma toată lumea mă știe cu numele ăsta de Popeye, nici n-are rost să mai spun cum mă cheamă. O vreme, după ce a apărut cartea aia care mai că nu ne-a făcut de râs, am fost celebrițați, simțeam cum se uită lumea la noi curioasă, mai că nu ne băgau în borcane să ne ducă la muzeu sau să ne plimbe cu circu prin sate. Puștii erau înnebuniți să stea în preajma noastră, ne imitau vorbele și gesturile, mai mare caraghios-lăcu. Pe urmă s-au obișnuit sau s-au plictisit și ne-au lăsat în apele noastre și în vremea asta am terminat școala și-au început necazurile. Sau cel puțin pentru mine au început.

N-am avut noroc, asta e. Baronu a intrat la facultate și acum se dă mare. Bi-Bi, la fel. Vladian a cântat un timp într-o formație, până a dat în zodia bună și-a întâlnit un critic muzical de bine care i-a spus cum să facă; ascultându-l, a intrat la o școală de artă. Iar în timpul ăsta, pentru că-mi lipsiseră paișpe sutimi la notă, eu am îmbrăcat frumușel uniformă și m-am dus să apăr țara. Nici nu vreau să-mi amintesc de vremurile fericite în care am învățat să trag cu pușca, să mă scol